

VESZPRÉMMEGYEI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 12 kor. Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor. Egy óra 1 kor.

Lelkészek, tanítók, községi jegyzők 8 koronáért kapják a lapot

Egyes szám ára a csütörtöki lapból 8, a vasárnapiból 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

dr. Matkovich Tivadar.

Laptulajdonos:

lfj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Kerekeskut-utca 15.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok az utcán is árusítatnak.

Jobbra-balra.

Az antiméhek. Ha van antikrisztus, antipirin meg Antivári, miért ne lehetnének antiméhek is? Értvén ez alatt olyan lényeket, akik a méhvel ellenkezőleg, mely még a méregből is mézet sziv, a mézből is mérget szívnak mint azok a rosszmájú pletykacsinálók, akik az örökös zenzáció hajhászó fecsegésükkel jobban megkeserítik az ember életét, mint a leggorombább budapesti házmester. — Most is, mikor a gróf Tisza István által bölcs, hazafias és gavallér módon nyújtott lehetőség szerint másodízben jelentkeznek az ellenzék bizalmi férfiai királyi kihallgatásra, ebből mindjárt belső vizzálykodásra, szakításra következtek, úgy hogy áprilist járatnak egyik kíváncsi lappal, amely gróf Apponyit meg is interpellálta a kérdésben. Gróf Apponyi férfias, hazafias választát nem közölhetjük le, mert nagyon hosszú; csak jelezzük, hogy az értelme az, hogy számár volt, aki ilyen hirt költött.

A városi adóztatás reformja.

— Dr. Antal Góza beszéde az Országházban. —

T. ház! Ezzel a reformkérdéssel fájdalom, úgy vagyunk, mint Magyarországon igen sok reformkérdéssel: nagyon hosszú multja van. Hiszen ha nem is akarok a mult század 90-es éveitől időre visszanyulni, amikor igazi szerves adóreformnak a kérdése először felmerült: 1893-ban Wekerle Sándor, mint akkori pénzügyminiszter, az e tárgyban összehívandó szaktanácskozmány elé terjesztett emlékiratában nagyon nyomtatékosan hangoztatta, hogy „tisztában kell lennünk azzal, hogy az egyenesadóbeszolgáltatásnak reformálása, ha gyökerükben akarjuk a bajokat orvosolni, korántsem az állami adók megváltóztatásában áll egyedül, sőt a bajnak legfőbb kuforrása nem is ebben van”. Ha ugyanis azt vesszük figyelembe, hogy a közszolgáltatásoknak milyen mértéke jut az állami és minő egyéb közszolgáltatásokra, arra az eredményre jutunk, hogy nem az állami szolgáltatások nagyságában, hanem az egyéb szolgáltatások sokaságában rejlik az adózás teljes sulypontja. „Arra a következtetésre kell tehát jutnunk, hogy csak fél rendszabály lett volna, az egyenesadók reformjára gondolni, a többi közszolgáltatásokat pedig érintetlenül hagyni,

hanem ki kell terjesztenünk a reformot ezekre is, különösen azért, hogy ezen helyhatósági szolgáltatásokat korlátozzuk, kezelésüket egyszerűsítsük, ellenőrzésüket hatályosabbá tegyük és az állami szolgáltatások kezelésével szerves összhangba és kapcsolatba hozzuk“.

T. ház! Körülbelül egy negyedszázada mult el annak, hogy azok a ma is feltétlenül érvényes szavak ebben az emlékiratban a magyar képviselőház tagjainak tudomására hoztattak. Azóta megtörtént, az adóknak Wekerle által tervezett reformja. Az 1908, illetőleg 1909-i adóreformokkal kapcsolatban azonban nem láttuk azoknak a kérdéseknek a megoldását, amelyek megoldását Wekerle Sándor-ezeli 23 esztendővel még az egyenes állami adók reformjánál is bizonyos tekintetben: sürgősebbnek és fontosabbnak tartotta. Hát, t. ház, ami szerencsétlen politikai helyzetünk és általában ami szerencsétlen belpolitikánk az, ami bizonyos fokig állandóan kerékkötője volt annak, hogy az állam egyetemes érdekében álló fontos, szükséges, elodázhatatlannak érzett reformjavaslatok napirendre kerüljenek, ez volt az oka annak, hogy csak 22, 23 esztendő múlva kerül e kérdés is újra elő, amikor egy negyedszázadot vesztettünk, amely ennek, a nemzetnek életében helyrehozhatatlanul mult el. A világháborúnak kellett következzie, a világháboru okozta összes nyomorúságnak, hogy újra érezzük ennek a kérdésnek rendkívüli fontosságát és horderejét és ezzel a kérdéssel újra foglalkozunk és megoldására keressük az ekspedienst. Mert, ha nehéz volt a községi háztartás helyzete a világháboru előtt, méltóztassanak meggyőződve lenni, hogy hasonlíthatatlanul nehezebb most a világháboru alatt és még sulyosabb lesz a világháboru után.

Hiszen, t. ház, törvényhozási intézkedéseink a lefolyt negyedszázad alatt bizonyos fokig magának a községi adóztatásnak a helyzetét rosszabbá tették, mint azelőtt volt. A regalemegváltás következtében az addig élvezett jövedelmek emelkedésétől a községek bizonyos részben elestek és az 1899: VI. t.-c, amely egyes fogyasztási cikkekre a községek által addig kivetett pótlékok további szedését megszüntette és a községek által eddig élvezett jövedelmek összege fejében helyezett csak állami szubvenciót kilitásba, ismét a fokozódó emelkedéstől fosztotta meg a községi háztartást, mert a kontingentált összeget csak az 1895—97 évek jövedelmében állapította meg és csak ezt volt hajlandó az állam a községi háztartási szükségletek fedezésére megtéríteni. Így a községek mindinkább arra szorultak, hogy

a meglévő adókra községi pótlékokatelve fedezzék a maguk szükségleteit. De ezek a meglévő adók szintén majdnem mind kontingentálva vannak, úgy hogy tulajdonképen csak a házbéradó az, amely kontingentálva nincs, amelynek egyre emelkedő jövedelme egyrészt az állampénztárt is igen kedvezően érinti, de másrészt a községeknek alkalmat szolgáltat arra, hogy egyre nagyobb adóalap után vehessék ki a maguk pótlékát. A házbéradó azonban a városok lakosságának megterhelését jelenti; minél nagyobb a házbér-adóalap, annál nagyobb a városi lakosság megterhelhetése. És ha a nagyobb megterhelhetést jelentő nagyobb adóalap után rovalnak ki a nagyobb községi pótlékok, akkor ez állandóan fokozódó megterhelhetését jelenti a városi lakosságnak.

Az a két adójavaslat, amely előttünk fekszik, a jövedelemadóról és a vagyonadóról szóló javaslat, kimondja, hogy ezen adók után községi pótlék nem szedhető.

Nem szölok erről; annak teoretikus és adótechnikai szempontból is nagy akadályai volnának, hogy éppen a jövedelmi és a vagyonadó után, amely mind a kettő személyi adó, községi pótlékok vettessenek ki. Erről azonban nem szölok, csak a lényt akartam megállapítani. Viszont azzai, hogy a III. osztályu kereseti adót is kontingentáljuk, éppen úgy, mint annak idején a földadó volt kontingentálva, természetes, hogy az emelkedő jövedelem révén előállott adóalap többletét szintén elvonjuk a községek adókiivetése alól és így a községek arra vannak utalva, hogy a fennmaradt néhány adóra vessenek ki minnél nagyobb községi pótlékokat, úgy hogy nem csodálkozunk, ha ennek következtében a községi adópótlékok magassága igen sok helyen a rendezett tanácsu és törvényhatósági városoknál, több mint felében e városoknak, a községeknek körülbelül pedig szintén ez az arány áll fenn, eléri az állami adók 70—80 százalékát, sőt igen sok olyan község van, ahol a 100 százalékot is meghaladja.

Már pedig ez nemcsak abból a szempontból hátrányos, hogy így a község lakossága tulajdonul van terhelve bizonyos adópótlékokkal, hanem abból a szempontból is, hogy ami egyenesadónk, kivéve éppen a tervezett két adót, a jövedelemadót és a vagyonadót, meglehetősen igazságtalan adóalapot nyújtanak, úgy hogy az az igazságtalanság, amely ezekben az egyenesadókban rejlik, ha a községi pótlékokra ezek szolgálnak alapul, csak fokozódik azokkal a százalékokkal, amelyeket a község a maga háztartása érdekében azokra kivetni kénytelen

Faszandál ujdonság!

Dupla bevágás, bőr orral, talpvédővel, teljesen hangtalan a járásnál. Igen célszerű viselet.

Kapható 25-től 42-es számig.

Winter-divatáruház.

Szőlőgazdák figyelmébe! Egyedül a „PERONOSZPOR“ helyettesíti a rézgálicot.

A „Peronoszpört“ évek óta használják a szőlőgazdák. A „Peronoszpor“ összetétele kiftünő eredményt mutatott föl. A legelőkelőbb szőlőbirtokosok ajánlják. Rengeteg elismerő levél és sürgöny bárkinek rendelkezésére állanak. Egy kiló „Peronoszpor“ kell 100 liter vízhez. Egy kiló „Peronoszpor“ ab Budapest 2 korona. Használati utasítással 10 kilós próbacsomagot utánvét mellett szállít:

a „PERONOSZPOR“ Vezérképviselő Budapest, VII., Damjanics-utca 30. szám.
Viszontelárusítóknak engedmény!

Ugyanazok az okok, amelyek kívánatosnak tartják, hogy ezeket a rendkívüli szükségleteket az állam ne az eddig meglévő adók pótlékolásával próbálja fedezni, mert ez a meglévő igazságtalanságokat fokozta volna, ugyanazok az okok szolgálnak természetszerűen arra is, hogy gondoskodnunk kell arról, hogy a községek is ne ezekre a meglévő adókra legyenek kénytelenek a pótlékokat kivetni, mert ez ép úgy fokozná az igazságtalanságokat, mintha a pótlékolás az állam céljaira történnék.

Tisztelt ház! Budapest székesfőváros abban az emlékiratban, amelyet a ház elé terjesztett, felhívta a ház figyelmét azokra a bajokra, amelyek a községi adóztatás terén fennfokroganak. Azt mondja (olvassa): „A kormánynak és a képviselőháznak a figyelmét arra kívánjuk irányítani, hogy az államháztartás pénzügyi egyensúlyának rendezése mellett ugyancsak a községadói konszolidáció másik követelménye az, hogy a városok háztartása, amely a háború következtében megrendült, szintén rendezzessék. Kétségtelen, — mondja Budapest főváros községe — hogy az országos adókérdésekkel kapcsolatban a város háztartásának és adózási rendszerének kérdését is szabályozni kell“.

Ez föltétlenül így van és éppen azért, bár az idő nem alkalmas arra, hogy egy ilyen organikus reform minél rövidebb idő alatt megvalósíttassék, abban a meggyőződésben vagyok, hogy a törvényhozás nem zárkozhatik el a kívánalmak elől, nem zárkozhatik el az elől, hogy ezeket a kívánalmakat olyan alakban és olyan irányban teljesítse, amely irányban és alakban ezek ma a háborús időkben honorálhatók, hogy t. i. egy jobb jövőnek előkészítésére adja meg most az utasítást, a községi háztartások szempontjából jobb jövőnek előkészítésére, amely mindazokat a mizériákat, amelyek a községi háztartás terén uralkodnak, megszüntetni hivatva van.

Azonban, t. ház, nem szeretnék egyoldalú lenni. Fájdalom, az a meggyőződésem, és a városok háztartásának tanulmányozásából tapasztalati adatokkal támogatott meggyőződésem, hogy igen sok esetben maguk a városok is hibásak azoknak az állapotoknak előidézésében, amelyek ma a maguk pénzügyi nyomászó súlyával a városokra neheznek, mert különösen a községi beruházások terén, ha azt kérdezzük, hogy van-e városokban rendszer, akkor azt feltehetjük, hogy a rendszer a teljes rendszertelenségben van. Egy megállapított program, amelynek alapján egyes városok a szükségesebbet és fejlődmezőbbet előre téve és a kevésbbé

szükségesebbé hátrahagyva, amazt megvalósítani igyekezzenek, a kevésbbé fejlődmező, a fénytűzési, vagy kényelmi célokat szolgáló intézmények megvalósítását pedig háttérbe szorítanak, ilyen egészséges községi programot, fájdalom, nem találtam a magyarországi városok életében. És e tekintetben ismét azt mondom, hogy a törvényhozást is terheli mulasztás, mert azokra a fontos feladatokra tekintettel, amelyek városainkra várnak, a törvényhozásnak ebben a tekintetben régen kellett volna intézkedéseket fogantatni, hogy a városok ne álljanak egész tanácstalanul, öletszerűen, minden tervszerűség nélkül, hanem az igazi városfejlesztési politika meggyőzően haladva érjék el a magyarországi városok a felvirágzás magas fokát.

T. ház! Akárhány város van, ahol a város vezető embere Schiller Don Carlosával azt mondja, hogy „noch nichts für die Unsterblichkeit getan“, és csinál egy nagy alkotást, amelynek tulajdonképpen a város szempontjából nincs semmi értéke, de amely legalább mutatja, hogy alkotó tehetség, amelyre még a késő nemzedékek is büszkén fognak nézni. Sőt akárhányszor talán nem is a vezető az oka, de a városban felmerült egy tetszetős idea, és a közönség oly nagy szeretettel csüggy ennek az ideának a megvalósításán, hogy tekintet nélkül arra, vajjon célszerű-e, hasznos-e, a város jövő fejlődésének érdekében áll-e, annak mielőbbi megvalósítását sürgetik és kikényszerítik.

Ily körülmények közt a törvényhozásra és magára a belügyi kormányra várakozik a nagy feladat, hogy a városoknak e téren segítségére siessen és ne engedje, hogy míg egyrészt a városi jövedelmi források fokozásáról gondoskodik, e jövedelmi jorrások improduktív célokra, luksuriózus célokra fordíttassanak, hogy amikor aztán szükség van arra, hogy a városok haladassanak a jólét, a gazdagodás, a fejlődés útján, ne fénytűzési célokat lássunk megvalósítva, amelyek a városok javát nem szolgálják, hanem csak a maguk fénytűzésükkel a polgárok és a társadalom igényeit fokozzák és beviszik a fénytűzés vágyát oda is.

Nem akarok példákra hivatkozni, nomina sunt odiosa, de többé-kevésbbé, mondhatom, hibás minden magyarországi város, és amelyik nem hibás, az igazán fehér holló e tekintetben, úgy hogy ez egy egyetemes kérdés, amelynek megoldása éppen azért az ország egyetemes áll érdekében.

Nem kipellengérezni akarom az egyes városokat, vagy vezetőiket, csak egyszerűen konstátálom a tényt, hogy a magyarországi városok fejlődésében nem látjuk a jogosan megkövetelt előhaladást, hanem bizonyos

öletszerűséget, tervszerűtlenséget látunk, tetszetős eszmeáramlatok követését látjuk, amelyek divatoknak hódolnak és ennek a városok adják meg az árát.

Azokkal az okfejtésekkel, amelyeket a városi adózásra vonatkozólag tegnáp Vázsonyi Vilmos és Spinger Ferenc képviselőtársaim hangoztattak, teljesen egyetérték. Szükségesnek tartom, amint azt voltam szerencsés előrebocsátani, a községi háztartás reformjának munkabavételét, de mégsem csatlakozhatom ahhoz a határozati javaslatához, amelyet Spinger Ferenc képviselő ur előterjesztett, aki utasítani kéri a kormányt, illetőleg a pénzügyminisztert, hogy a jövő évi költségvetéssel kapcsolatban terjessze elő a városok háztartásának rendezéséről és ezzel kapcsolatban a községi adóreform megoldásáról szóló törvényjavaslatot is. Hiszen ma igazán egy káosz az, amiben pénzügyi tekintetben is vagyunk. Ma nem tudjuk még, hogy az állam pénzügyeinek végleges rendezése mily módon történhetik meg.

Ily körülmények között, mikor még nem tekinthető át sem a háborús kiadások egyre fokozódó mérvé, sem a háború után előálló szükségletek mérvé, és mindaz, ami e téren természetesen az államra mint feladatot várokozik, nem tartanám célszerűnek egy ily terminussal ezt a fontos reformot — nem megvalósítani, mert hiszen megvalósítani nem lehet, — de bizonyos tekintetben, hogy úgy mondom, kompromittálni, mert sem az idő, sem az alkalom nem megfelelő arra, hogy ily fontos, sok előtanulmányt és minden meglévő adat tekintetbevételét igénylő törvényjavaslatot a ház elé lehessen terjesztani. Éppen azért méltóztassék megengedni, hogy azon nagy fontosságra való tekintettel, amelyet a községi háztartás a nemzet egyetemes szempontjából képvisel, erre a nagy fontosságra való tekintettel a következő határozati javaslatot nyújtsam be: „A ház utasítja a kormányt, hogy az állam pénzügyeknek a háború folytán szükségessé váló végleges rendezésével kapcsolatban a községi és városi adózás rendezésére vonatkozólag is terjesszen elő javaslatot“.

T. ház! Amidőn magam részéről a szőnyegen lévő törvényjavaslatokat, mint adórendszerünknek jövőre kiépítésére igazán alkalmas pilléreit a legteljesebb megnyugvással elfogadom, kérem egyuttal a benyújtott határozati javaslat elfogadását.

A Török Vörös Félhold képeslevezelőlapjait 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság (Budapest — Képviselőház.)

EGYES MODEL-KATADOK legújabb választékban

Winter-divatárúház.

A háború.

A miniszterelnöki sajtóosztály táviratai.

Höfer jelentése.

(Aug. 19.) Orosz harcér: A trónörökös serege Horózenkánál elfoglalt egy orosz állást. Bothmer seregéhez beosztott török csapatok visszaverték az oroszok támadási kísérleteit. Hindenburg-front: A Brodytől délre szenvedett nagy vereség után az ellenség télen volt. — Olasz harcér: San Grado di Mernától délre fekvő magaslatok elleni támadásokat visszavertük.

Német jelentés.

(Aug. 19.) Nyugati harcér: Pozieréstől északra és a Fourreux-erdőtől visszavertük az angol támadást. A franciák rohama mindenütt megtört. Guillemont Maurepasnál véresen visszavertük őket. — Balkán harcér: Florinát a bolgár és német csapatok elfoglalták. — Aug. 11-iki orosz jelentés azon hazug hírt hozza, hogy Monasterzyskánál egy német gyalogszászlóalját géppuska megsemmisített. A valóság az, hogy eme zászlóalj vesztesége két sebesült volt.

Höfer jelentése.

(Aug. 20.) Orosz harcér: Trónörökösünk seregei elfoglalták a Magura magaslatot Bukovinában. 600 foglyot ejtettünk. Staniszlaunál egy előretörést vertünk vissza. — Hindenburg-front: Selvovnál és Tabolnál visszavertük az orosz támadásokat. — Olasz harcér: Plavától északkeletre, az Izónzó balpartjáról elűztük az olaszokat; a Wippach-völgyénél visszavertük a támadásokat. Ugyiszintén Monte-Zebionál is.

Német jelentés.

(Aug. 20.) Nyugati harcér: Igen heves francia és angol támadások meghiusultak. Verdunnél alig érték el valamelyes eredményt a franciák. — Balkán harcér: Florinától dél és keletre támadásunk előrehalad. Német és bolgár csapatok átlettek a Vrundi-Balkánt. — Keleti harcér: Hindenburg frontja: A Nobel-tónál teljesen visszavertük az oroszokat és 320-at elfogtunk. Zvinicinél hasonlóképpen.

Höfer jelentése.

(Aug. 21.) Orosz harcér: Több támadást visszavertünk. Német csapatok elfoglalták a Kreta-hégyet. Több előretörést megsemmisítettünk, egy orosz oszlopot szétugrasztottunk. Kisielinél elűztük az ellenséget.

Német jelentés.

(Aug. 21.) Nyugati harcér: A 18-án támadott 12 hadosztály veresége után a tevékenység ellanyhult. Thiomont—Fleurynél minden támadást visszavertünk; ugy a Chapitre-erdőben is. — Balkán harcér: Blistát és Banicát elfoglaltuk. A szerb Drina-hadosztályt az uralgo Dzermoat, Jeri és Meterio Tepesi magaslatokról elűztük. Ellen-támadásaikat visszavertük. — Tengeraltjáróink aug. 19-én egy ellenséges kis cirkáló és torpedórombolót megsemmisítettek, egy másik kis cirkáló és egy sorhajót torpedólvénnyel súlyosan megrongáltak.

Török jelentés.

(Aug. 19.) Kaukázusi front: Az oroszokat 60 kilométernyire visszanyomtuk. — Perzsiái front: Az ellenséget már a határ szélére szorítottuk. Elfoglaltuk a Karmis-magaslatot.

A megtakarított óra értékéből juttassunk valamit a rokkant hősöknek.

Hirek.

— **Báró Hazai Samu** újabb kitüntetésre. Ő felsége a király a honvédelmi miniszternek a hadrakelt sereg hadrakészültségének fenntartására, emelésére irányított sikeres működésének újabb elismeréséül a Lipót-rend nagykeresztjéhez a hadiékítményt adományozta.

— **Személyi hír.** Devecseri Schultheisz Emil altábornagy, pozsonyi honvédkerületi parancsnok, kedden Veszprémben érkezett a városban elhelyezett katonaság megszémmelésére: A tapasztaltak minden tekintetben legnagyobb meglepedésére szolgáltak. Szerdán utazott el.

— **A városi adózás reformja.** Lapunk vezető helyén leközöltük dr. Antal Gézának, Pápa város tudós képviselőjének a képviselőházban augusztus 12-én a városi adózás reformja ügyében legalaposabb szakisméreltel, meggyőző érveléssel és nagy elokveniciával elmondott beszédét, hogy eme rendkívüli nagy fontosságú és mélyreható kérdés felől mindenki tájékozhasssa magát. Az Országgyűlési Napló bizonyítja, hogy bent a Házban milyen nagy sikere volt e beszédnek, melyet a Pester Lloyd is a legmelegebben méltal. Mindezeknél fontosabb azonban az a körülmény, hogy a házban levő miniszterek, köztük első sorban a pénzügyminiszter siettek a szónoknak gratulálni, amiből azt kell következtetnünk, hogy a reform a kívánt formában megvalósul, ami dr. Antal Géza nevéhez fog fűződni.

— **Katonai kinevezések.** Ő felsége a király kinevezni méltóztatott a tüzérségnél 1916. évi május hó 1-vel népfelkelő főhadnaggyá Kallós Jenőt, Mihola Ferencet és Baumgartner Szigfridet, Somló Lázárt, Miscán Ernőt, Gesnai Miksát, Szlávenyik Károly Árpádot és Szabó Istvánt a 31. népf. par. nyilvántartásában; népfelkelő hadnaggyokká Till Ferenc, Mészáros Miklós, Nemes Kálmán, Jőfejti József, Nyáry József, Bernhard Nándor, Krausz Szigfrid, dr. Rác Jenő, Szekendy László, Lippay Gyula, Laca József, dr. Reiner Arnold, Somló Sándor, Kardos-Swartz Gyula, Raab Ernő, Kelemen Béla tisztjelöltek a 31. népf. par. nyilvántartásában; népfelkelő segédorvossá 1916. évi aug. 1-vel dr. Gludovác Károlyt a 31. népf. parancsnokság nyilvántartásában álló orvost. Az illetékes csapatparancsnokok által kine-

vezettek a háboru tartamára népfelkelő zászlóssá Pinter Miksa hadapród a 31. népfelkelő parancsnokság nyilvántartásában; népfelkelő hadapródokká 1915. jun. 22-től számítandó ranggal Kis József, Leopold Ferenc és Arnold Gyula hadapródjelöltek a 31. népf. par. nyilvántartásában.

— **A király távirata a Szent Jobb körmenetről.** Albrecht Ferenc főherceg, aki a Szent István király ünnepi országos Szent Jobb körmeneten a király személyét képviselte a körmenet nevében üdvözlő és hódoló táviratot küldött a királynak, aki Albrecht Ferenc főhercegnek a következő távirati választ küldte:

„Albrecht Ferenc főherceg ur ő császári és királyi felségének, Budapest, Vár. A Szent István király Jobbját követő körmenet nevében kedvesség által előterjesztett hódolatért szívjből jövő köszönetemet küldöm. Az első apostoli magyar király emlékének szentelt eme napon hű magyar nemzetemmel együtt könyörgök a Mindenhatóhoz, kísérvé továbbra is kegyelmével az igazságért küzdő seregeinket, hogy kivívják népeim részére a zavartalan béke áldásait, Ferenc József.”

— **Korán a sirba.** Megrendítő gyász esetet tartja izgalomban Pápa város közönségének tulnyomó részét. Kiss Tivadar könyvkereskedőnek a legszebb reményekre jogosító finomlelkű, nagyműveltségű elsőszülött fia Károly, aki szeretetreméltó egyéniségével mindenkinek a szeretetét kivívta magának, az olasz offenziva alkalmával kapott súlyos fejlődése következtében egy déltiroli kórházban, hosszabb ideig tartó betegség után kiszívvedett. Egy ideig némi reményt tápláltak a mélyen sujtott szerető szülők s azért el is utaztak kedves fiuk látogatására, de mire oda értek, a látszólagos javulást a rettenetes láz váltotta fel, mely a szülők szemfényének életét kioltotta. Temetése katonai díszrel e hó 14-én ment végbe. Tetemét idegenben, Déltiroiban helyezték az anyaföldre.

— **Rekvirálási jogot az alispánnak.** Koller Sándor nyug. alispán a legutóbbi köz. biz. ülésen azt indítványozta, hogy a bizottság írjon föl a kormányhoz, hogy tegyen meg minden lehető a rettenetes drágaság megszüntetése érdekében. Dr. Véghely Kálmán alispán megjegyzi, hogy a gyakorlatban csak úgy lehetne a bajon segíteni, ha az alispánnak stízsüksé esetén a főszolgabírákra és polgármesterekre is átruházható rekvirálási joggal ruházhatnának fel. Tehát Koller indítványát ezzel a megtoldással kéri elfogadni, amit a bizottság magáéva is tett s ez értelemben fel is ír a kormányhoz.

— **Menház-alap.** A pápa- városi pénztár jelentése szerint a létesítendő rokkant katonák menházára immár 12.122 korona 20 fillér gyűlt össze.

— **Rézgálic buzacsávázáshoz.** A vármegyei gazdasági egyesület felhívja a gazdák figyelmét, hogy a vetőmég csávázáshoz szükséges rézgálicnak szétosztását a földmivélsügyi miniszterium a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetére bízta, tehát a megrendeléseket a nevezett szövetkezethez adják fel (Budapest V. Alkotmány-utca 29.) Ha a községek közösen szerzik be gálic szükségletüket a megrendeléseket összegyűjtik, s a vármegyei gazdasági egyesülethez azt idejében beküldik, az egyesület szívesen lebonyolítja a rendelkezéseket. A csávázáshoz

A szezon előrehaladása miatt

az összes nyári ruhák rendelkezésére állították a ruhákban.
az összes nyári ruhák rendelkezésére állították a ruhákban.

Winter-divatáruház.

szükséges rézgálé ára métermézünként 385 korona hely Budapesi. Minthogy azonban az őszi buzacsávázásra rézgálé igen kevés áll rendelkezésre figyelmezteti az egyesület igazgatósága a gazdákat, hogy a rézgálé helyett formaldehiddel is teljes eredménnyel csávázhatnak. Ez szintén a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél szerezhető be 1 korona 85 fillérért kilogrammonként. A csávázási eljárás módja közölve lesz a V. G. Értesítő szept. 1-i számában.

— **A mezei lopások.** Dr. Komjáthy László polgármester előterjesztette a városi tanácsnak, hogy a sok mezei lopás megakadályozása érdekében megkeresse a helybeli honvéd pótzászlóalj parancsnokságát, hogy a háboru folytán megfogott rendőrség támogatására küldjön ki őrjáratokat. A pótzászlóalj parancsnokság ezt és pedig éjjelre úgy mint nappalra készségesen kilátásba helyezte, ha található lenne mód arra, hogy a járórok a mezőn talált polgárokat igazolásra hívják fel anélkül, hogy ez a közönség zaklatásává fajuljon vagy legalább is annak tűnjék fel. A tanács akként oldotta meg a kérdést, hogy felhívást bocsát ki a gazdaközönséghez, hogy tagjai közül naponként megbízottakat adjanak a járórok mellé, akik az igazolást végzik, amivel utja lenne vágya a mezei lopásoknak. Ha a gazdaközönség nem reagál a felhívásra, úgy tőrje a bajt. — Wem nicht zu rathen dem nicht zu helfen.

— **Mezei egerek irtására „Ratin“ tenyészet.** A patkányok, hörcsögök, ürgek, egerek irtására már régebben jó sikerrel használják a „Ratin“-t. Dr. Raebkger újabb megkísérelte a mezei egerek irtását „Ratin“-al, melyre a száz tartomány földjei kedvező alkalmat nyújtottak. Az említett területen már a „Ratin“ kihelyezését követő harmadik napon több ezer hullát találtak a földeken, míg a vadállomány, vagy más szabadon élő állatok között elhullás nem fordult elő. A „Ratin“ tenyészet tehát mezei egerek pusztítására határozottan alkalmas. Bővebb felvilágosítással szolgál, a „Ratin“ vezérképviselet, Budapest, VII. Rottenbiller-utca 30. szám.

— **1000 korona jutalomdíj.** Ezt az 1000 korona jutalomdíjat az fogja kapni, aki elfogja avagy a rendőri és csendőri közegeket Gorgyevics Komfor Laura orosz fogoly tiszt nyomába vezeti, aki a fogházból megszökött.

— **Egy fiatal hős halála.** N. Szalay János balatonfőkajári lakos fia Lajos, 19-ik gyalogezredbeli tizedes, az északi harctéren megsebesült és Kassára vitték gyógykezelés végett, hol kilenc napi kínos szenvedés után meghalt. A szülőik azonnal elutaztak Kassára, és sok utánjárás után sikerült nekik az egyetlen fiuknak a holttestét kettős koporsóban meghozni. A temetés folyó hó 14-én nagy sokaság és nagy részvét mellett ment végbe. A holttestet az itthon levő 12 szabadságos bajtárs vitte ki a temetőbe. A háznál Medgyasszay Antal ref. lelkész, a sirboltnál Szalay Lajos ref. tanító mondottak hazafias és szívre ható beszédeket. A 22 éves hőst szülőin és öreg szülőin kívül nagyszámu rokonság gyászolja. (r. l.)

— **„Rongyból lesz a banknóta . . .“** „Rongyból lesz a banknóta, — Sz.-ből jezsuita“, így dalolták ezt a régi jó világban a Nemzeti Színház mellett volt „Beleznay-kert“ kabaré színpadán. Eme a dal első mondatának az igazságát az a három nő is ismerhette, akik bejárták Tolnát, Baranyát s azon a címen, hogy azt a hadsereg részére gyűjtik, rengeteg mennyiségű rongyot akviráltak, amit aztán jódrágnan eladtak olyan helyre ahol a használható rongyot, ruhahulladékot átszövés végett magas áron megveszik, szép hasznót szerezvén maguknak.

— **Őszi műtrágya szűkeglet beszerzése.** A műtrágyák 1916—1917 évi korlátozott mennyiségű készletének elosztása a földmiv. miniszter intézkedése folytán kis mennyiségeket is csak azok kapnak, akik műtrágyát a korábbi években is használtak. A vármegyei gazdasági egyesület 5 vaggon szuperfoszfát műtrágyát biztosított a kisgazdák részére. A megrendeléseket legkésőbb augusztus hó 20-ig kell teljesíteni a Műtrágya Értékesítő Szövetkezetnél, de a gazdák vagy községenként összejáratják a rendelést, úgy a vármegyei gazdasági egyesület is szívesen eszközli a megrendelést, azonban csakis waggonszállítványonként, ha a rendelés szeptember 1-ig az igazgatósághoz beérkezik.

— **A háboru áldozatai.** Azt hisszük, hogy a háboru áldozatainak a száma csak megközelítőleg pontosan sem lesz soha megállapítható. Meglehet állapítani a hadsereg tagjai közül elesettek és megsebesültek számát, de nem lehet azokét a polgári embereket, asszonyokét és gyerekeket, akik az ellenség öldöklésének, tüzelésének, gyújtogatásának, avagy véletlen baleseteknek estek áldozatul. Például olvastunk egy galíciai családról, melynek 6 tagját ölte meg egyszerre egy gránát a saját házukban. Egy másik családot meg menekülés közben, az országúton pusztított el a lövedék. Aligha csodának, ha azt hisszük, hogy ezeknek az ilyen módon elpusztult polgári egyéneknek a száma a hadsereg elpusztult tagjainak legalább is 50 százalékát teszi ki.

— **A Társaság.** A németek nagy uralkodójáról II. Vilmos császárról készült kedves illusztrációk és a cs. és kir. 7. számú huszárezred több tisztjének Senyei József főhadnagy, festőművész által rajzolt portréi teszik érdekessé. A Társaság e heti számát. Cikkét a germán imperátorról Körmeny Viktor irt, míg novellát Pásztor József és Andorffy Mária tollából közöl az ujság Zsoldos Benő folytatja Alexander Roberts Szedán című elbeszélésének fordítását, verset pedig Lengyel István, Keblovsky Lajos, Kovásznay Erzi és Angyal Emil irtak. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 kor. félévre 10 kor. negyedévre 5 kor. Múltaványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Dunapalota szálló.

A szőlőgazdáknak s a harctéren a katonáknak nagy lesz az öröme, mert bőven terem bor és gyümölcs, amióta „Peronospor“-ral permetezik a szőlőket és a gyümölcsfákat. Utalunk lapunk második oldalán levő hirdetésre.

KURTZ GYULA

VESZPRÉMBEN és PÁPÁN

Uj és használt
zongora, pianino, harmonium
és cimbalom raktára.

Kölcsönzések, javítás- és
hangolások helyben és
vidéken is teljesítetnek.
Avult hangszerek újakért becsorítottatnak.

Iskolaszerek, rajzszerk, papirok,
minden e szakba vágó cikkek a
legolesobb áron kaphatók

PÓSA ENDRE

könyvkereskedésében

Veszprém, Rákóczy-tér 3. sz.
(Saját ház.) Telefon 93.

Minden iskolában használható
tankönyvek raktáron vannak.

HIRDETÉSEKET

FÖLVESZ

A KIADÓHIVATAL.

Kalap átalakítás, valamint bármely divat kivitelben megrendelő kívánsága szerint teljesen új kalapokat készítünk.

☛ Gyász-kalapok minden kivitelben. ☛

Kalap osztályunkat egy elsőrendű budapesti kalapdiszítő vezető.

Winter-divatruház.